

## รัฐเรียกให้ใช้เงิน เหตุชำรุดขนส่งไฟ : แคทวงถามหรือเป็นคำสั่งทางปกครอง !?

โดย ลุงอุกต๋อง

ในวันที่ฟ้าฝนไม่เป็นใจหรือโชคไม่เข้าข้าง ... ก็อาจเกิดเหตุไม่คาดฝัน เช่น ชำรุดไปชนเสาไฟฟ้าขึ้นได้ ซึ่งถือว่าผู้ขับขี่ได้กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐเจ้าของเสาไฟฟ้าแล้ว ทว่าเมื่อหน่วยงานได้มีหนังสือเรียกให้ใช้เงินค่าเสาไฟฟ้าต้นเกิดเหตุ แต่ผู้กระทำละเมิดเห็นว่าไม่เป็นธรรมหรือไม่เห็นด้วย เช่นนี้ ... จะต้องทำอย่างไรต่อไป ? จะต้องฟ้องคดีต่อศาลหรือไม่ ? อันนำมาสู่ประเด็นน่าสนใจที่จะต้องหาข้อยุติให้ได้เสียก่อนว่า ... หนังสือเรียกให้ชดใช้เงินนี้ เป็นเพียงหนังสือทวงถามของเจ้าหน้าที่เพื่อให้ลูกหนี้ชำระหนี้ในมูลละเมิด (ใช้สิทธิในทางแพ่ง) หรือเป็นคำสั่งทางปกครอง (การใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่) กันแน่ !

**ประเด็นปัญหา :** ผู้ฟ้องคดีชำรุดเสียหายขนส่งไฟฟ้าส่องสว่าง ซึ่งเป็นทรัพย์สินของกรมทางหลวงได้รับความเสียหาย ผู้อำนวยการแขวงทางหลวงจึงมีหนังสือเรียกให้ชดใช้ค่าเสียหายจำนวนเกือบ 5 หมื่นบาท ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ ผู้ฟ้องคดีไม่เห็นด้วยจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง เพื่อขอให้มีการประเมินค่าเสียหายใหม่น้อยลง โดยไม่ใช่เป็นความเสียหายของเสาไฟฟ้าทั้งต้น แต่ให้เรียกเฉพาะในส่วนที่เสียหายจริงเท่านั้น

**ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาว่า :** ผู้อำนวยการแขวงทางหลวง (ผู้ถูกฟ้องคดี) ในฐานะเจ้าหน้าที่ในสังกัดกรมทางหลวง ถือเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานทางปกครองตามมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 โดยกรณีได้มีหนังสือเรียกให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้ค่าเสียหายตามที่พิพาทนั้น เป็นเพียงการเรียกร้องค่าเสียหายตามกฎหมาย ซึ่งเป็นการใช้สิทธิเรียกร้องในทางแพ่ง จากการที่ผู้ฟ้องคดีทำให้ทรัพย์สินของกรมทางหลวงได้รับความเสียหายเท่านั้น อันมีลักษณะเป็นข้อพิพาททางแพ่ง มิใช่ข้อพิพาททางปกครอง (หนังสือพิพาทมิใช่คำสั่งทางปกครอง) ที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองฯ ในการที่จะพิพากษาให้เพิกถอนหนังสือดังกล่าวได้

อีกทั้งหนังสือพิพาทก็ได้แสดงให้เห็นว่า เป็นการสั่งการหรือจะใช้มาตรการบังคับทางปกครองแก่ผู้ฟ้องคดีแต่อย่างใด จึงไม่อาจถือได้ว่าผู้ออกหนังสือมีเจตนาที่จะให้หนังสือทวงถามให้ชำระค่าเสียหายนี้ เป็นคำสั่งทางปกครองตามมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 กรณีจึงเป็นเพียงหนังสือทวงถามให้ผู้ฟ้องคดีชำระค่าเสียหายตามจำนวนเงินและภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในหนังสือเท่านั้น ทั้งนี้ หากผู้ฟ้องคดีเห็นว่าจำนวนเงินค่าเสาไฟฟ้าที่เสียหายตามที่ประเมินสูงเกินไป หรือเห็นว่าตนไม่มีหน้าที่ต้องชำระค่าเสียหายตามที่เรียกมา ผู้ฟ้องคดีก็ไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามหนังสือดังกล่าว โดยเป็นเรื่องของผู้อำนวยการแขวงทางหลวงที่จะต้องไปใช้สิทธิเรียกร้องทางศาลต่อไป ศาลปกครองสูงสุดจึงยืนตามคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นที่ไม่รับคำฟ้องนี้ไว้พิจารณา (คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 310/2565)

**สรุปได้ว่า :** การที่หน่วยงานของรัฐมีหนังสือเรียกให้บุคคลทั่วไปผู้กระทำละเมิดชดใช้ค่าเสียหายจากการที่ทำให้ทรัพย์สินของทางราชการเสียหาย เป็นเพียงหนังสือทวงถามให้ชำระค่าเสียหาย อันเป็นการใช้สิทธิเรียกร้องในทางแพ่ง หากผู้กระทำละเมิดไม่เห็นด้วย ก็ไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามเท่านั้น และไม่อาจฟ้องคดีต่อศาลปกครองเพื่อขอให้เพิกถอนหนังสือดังกล่าวได้ เพราะหนังสือพิพาทนี้มีได้มีสถานะเป็นคำสั่งทางปกครอง (การใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่) อีกทั้งเนื้อหาในหนังสือก็ได้แสดงให้เห็นว่า เป็นการสั่งการหรือจะใช้มาตรการบังคับทางปกครอง เพื่อบังคับชำระหนี้ ที่จะถือว่าผู้ออกคำสั่งมีเจตนาที่จะให้เป็นคำสั่งทางปกครองแต่อย่างใด กรณีนี้หากผู้กระทำละเมิดไม่ชำระเงิน หน่วยงานของรัฐก็จะต้องไปใช้สิทธิเรียกร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจต่อไปครับ